

MOČENOK

Číslo 5

II. ročník

5/2020

mesačník

nepredajný

ZASTAVME NÁSILIE AJ V ČASE IZOLÁCIE

AK MÁTE PODOZRENIE...

Ak máte podozrenie, že dieťa vo Vašom okolí je týrané alebo inak zneužívané, alebo ste sami obeťou, volajte **políciu 158**. Zanedbávanie starostlivosti o deti môžete nahlásiť aj na linke ústredia práce **0800 191 222**.

Ak sa na vás obráti obeť domáceho násillia - dieťa alebo žena s prosbou o pomoc, neposudzujte, nakoľko sú informácie, ktoré uvádza podľa vás pravdivé a násillie závažné. Požiadať o pomoc je ťažký a dôležitý krok.

Ak máte podozrenie, že žena vo vašom okolí je týraná alebo inak zneužívaná, alebo ste sami obeťou, volajte **políciu 158** alebo Národnú linku pre ženy zažívajúce násillie **0800 212 212**.

Ak ste oslovili obeť domáceho násillia a ona vašu pomoc odmietla, alebo sa Vám snažila podozrenie vyhovoriť, buďte trpezlivý. Veľa obetí tak robí z obáv alebo zahanbenia. Vami vyslaný signál o tom, že máte záujem pomôcť je pre obeť dôležitý pre čas, keď bude pripravená pomoc prijať alebo akútne potrebovať.

Polícia
158

Linka ústredia práce
0800 191 222

Národná linka pre ženy
zažívajúce násillie
0800 212 212

Ďalšie kontakty pomoci vyhladáte na www.zastavmenasilie.gov.sk alebo na www.detstvobeznasillia.gov.sk

NÁRODNÁ LINKA PRE ŽENY
ZAŽÍVAJÚCE NÁSILIE

Národné koordinačné stredisko pre riešenie
problematiky násillia na deťoch
#týkasamato

Bude obec postupne meniť svoju tvár?

Dlhodobý vývoj počasia naznačuje, že časom chtiac-nechtiac budeme musieť zmeniť zaužívané postupy a zvyklosti. Ide napríklad o čoraz pravidelnejšie mimoriadne horúce a suché letá s nepravidelnými silnými zrážkami, takmer žiadnu jar a jeseň, čo sa nepriaznivo odráža aj na klíme miest a obcí. Trávniky, ktoré majú udržiavať prijateľné podmienky v zastavanom území, už nedokážu túto funkciu plniť. Je problém ich udržať zelené, potrebujú enormné množstvo závlahy a hnojív. Keď viac naprší, nedokážu zadržať zrážkovú vodu, treba ich často kosiť a v horúcom lete napriek starostlivosti vyzerajú ako prašná púšť a namiesto ochladzovania ohrievajú okolie rovnako ako betón a asfalt. Toto všetko a ešte aj koronavírusová kríza, kedy sa prejavuje nedostatok zamestnancov či financií na takéto práce, nahráva novým trendom presadzujúcim celoročne kvitnúce trvalkové záhony v mestských a obecných verejných priestoroch. Zmena niektorých trávnikov na kvitnúce záhony môže byť riešením pre klimatickú zmenu v obciach a mestách. Miešané trvalkové záhony sú odolnejšie voči strate vlhkosti, menej sa prehrievajú, čím ochladzujú okolie, zaujímavovo vyzerajú, starostlivosť vyžadujú na jar a v jeseni, sú domovom užitočného hmyzu alebo

drobného vtáctva a poskytujú potravu vyvierajúcim, ale nenahraditeľným opelovačom, ako sú včely a čmeliaky, ktorým sa v poľnohospodárskych jednodruhových kultúrach stále ošetrovaných pesticídmi darí čoraz menej. „Najväčšia paša je, samozrejme, na poľnohospodárskych kultúrach, ktoré sú vysadené väčšie, ale netreba zabúdať na mestá a obce a výsadbu v nich. Biodiverzita, čiže rôzne druhy stromov, rastlín, kríkov, lúčneho porastu je tam veľmi dôležitá, lebo dáva nielen včelám peľ a nektár, ale je veľmi vhodná nielen pre samotné včely, ale aj pre všetkých opelovačov – hmyz. Dokonca vysadené kruhové objazdy, odpočívadlá alebo nejaké remízky vyzerajú veľmi pekne v tých mestách a obciach. Z tohto pohľadu by som povedal, že je to prospešné nielen ako vizuálna stránka pre mesto alebo pre obec, ale aj pre včelára a lietajúci hmyz,“ pozitívne hodnotil prospešnosť kvetových výsadiel v obciach vedúci sekretariátu Slovenského zväzu včelárov Jozef Čápek.

Do projektov realizujúcich výsadbu zmiešaných kultúr, kvitnúcich kvetinových záhonov či lúčnych porastov sa zapojilo už množstvo svetových miest, ale aj samospráv na Slovensku – napríklad v Bratislave, Košiciach, Trnave či Levcích. »

Obsah

Rekonštrukcia obecného úradu	4
Záverečný účet obce	5
Zoznam dlžníkov bude zverejnený	5
Reklamné plochy na nehnuteľnostiach	6
Vytyčovanie stavieb	6
Vyšetrenie na COVID	7
Obecný úrad stále v obmedzenej prevádzke	8
Fungovanie základnej školy počas krízy	8
Deti rozvíjajú svoje talenty aj keď je škola zatvorená	9
Veľkonočné sviatky	9
Pohľad občana na poplatky za odpad	10
Väčšine obyvateľov okresu Šaľa prekážajú skládky, z odpadu chcú vyrábať teplo a elektrinu	14-15

Aktuality z obce

Krásne teplé jarné počasie si už vyžiadalo aj úpravu zelených plôch v obci. Pracovníci hospodárskeho dvora preto začali s prvou kosbou trávnikov na verejných priestranstvách.

8. mája sme si pripomenuli už 75. výročie víťazstva nad fašizmom a skončenie 2. svetovej vojny. Zatiaľ najväčší vojnový konflikt na svete trvajúci 6 rokov si vyžiadal takmer 60 miliónov obetí. Vojnu vyvolalo Nemecko, keď 1. septembra 1939 napadlo Poľsko. 8. mája 1945 hodinu pred polnocou bola podpísaná bezpodmienečná kapitulácia Nemecka. Hrôzy vojny by mali byť pre celé ľudstvo výstrahou, aby sa podobná situácia už nikdy nikde nezopakovala. Všetkých hrdinov, ktorí položili za mier život, si pripomíname a prejavujeme im úctu práve 8. mája. V našej obci pred pamätníkom obetiam vojen na hornom cintoríne. V tomto roku si padlých kvôli opatreniam, ktoré súvisia s koronavírusom, uctilo vedenie obce bez prítomnosti verejnosti.

» V našej obci síce nemáme hektáre trávnatých plôch, ale pestré plochy kvitnúcich záhonov by našli svoje opodstatnenie určite aj u nás rovnako ako akékoľvek iné opatrenia na zadržanie dažďovej vody v obci. „Problematika klimatických zmien, zmeny podnebia a všetkého, čo sa týka tejto témy, sa dotýka aj našej obce, aj nás ako spoločenstva ľudí. Určite je to téma veľmi závažná, je to téma, ktorej sa musíme venovať, a mali by sme začať zamýšľať nad tým, čo vlastne robíme a akým spôsobom robíme, že či neporušujeme všetky tie dobré pravidlá a zvyklosti, ktoré naši predkovia vo vzťahu k prírode mali. Dnes ten spôsob, akým aj my aj v rámci obce obhospodarujeme niektoré plochy, aj ako sa obhospodarujú súkromné pozemky, vedie k tomu, že často sami napomáhame tomu, aby sme klimatické zmeny ešte zhoršovali. Myslím tým napríklad obrovské vydláždené plochy, obhospodarovanie zelených priestranstiev, ktoré často kosíme tak, že tu neexistuje žiaden život, pretože po vykosení zostanú tie priestranstvá veľmi suché,“ je táto téma blízka starostovi obce Romanovi Urbánikovi. „Samozrejme, táto problematika je dosť závažná na to, aby sme to vyriešili nejakým jedným rozhodnutím, a je na každom z nás, akým spôsobom sa k tejto problematike postavíme a akým spôsobom aj budeme reagovať. Je na zväznenie, či radšej nemať

viacej zelených plôch, stromov, kríkov, ktoré dokážeme nejakým spôsobom udržiavať, ako vydláždených plôch, ako sa to v poslednej dobe deje. Potom máme problémy s prívalovými dažďami na našich uliciach, pretože voda nemá kam vsakovať, veľmi rýchlo odteká z krajiny a máme problémy so suchom. Každý by sa mal v rámci svojich možností nad touto problematikou zamýšľať, pretože je to pre nás teraz, ale aj pre tých, ktorí prídu po nás, veľmi dôležitá vec. V rámci obce sme túto problematiku začali riešiť, prvý krok bola zelená strecha na tržnici a teraz budeme pokračovať vodozádržnými opatreniami na budove kultúrneho domu. Je to možno iba taký prvý krok, ale aj inšpirácia pre všetkých, ako sa v tejto oblasti dá pokračovať a ako so životným prostredím narábať.“

Po vodozádržných opatreniach v obci budú pravdepodobne nasledovať aj ďalšie kroky na zlepšenie klímy v obci. Mali by sa však pridať aj jednotlivci, pretože nielen centrum obce, napríklad zmenenou výsadbou ochladí okolie, ale aj inovatívne poňatie dvorov a záhrad občanov je obrovská pomoc, pretože dedinu tvoria domy a ich dvory a záhrady. Čo najviac zelene a kvetov či kvitnúcich krov a stromov v nich namiesto betónu a dlažby totiž dokáže urobiť ten správny efekt.

ML

Rekonštrukcia obecného úradu

Od začiatku februára sa začalo s rekonštrukciou budovy obecného úradu v našej obci. Podľa projektovej dokumentácie je naplánovaná výmena okených výplní, zateplenie budovy, nová fasáda, výmena elektroinštalácie k svietidlám, výmena svietidiel a vypínačov a rekonštrukcia vykurovania. „Sme asi 2,5 mesiaca od začiatku realizácie rekonštrukcie obecného úradu. Aj vzhľadom na situáciu, ktorá súvisí s koronavírusom, môžeme konštatovať, že práce pokračujú v zmysle harmonogramu. My sme si dnes prezreli stavbu, skonštatovali sme, že sme už vo fáze, keď sa vymieňajú všetky okná. Jediný malý problém, ktorý v tejto chvíli máme, teda realizátor má, je dodávka tepelných čerpadiel z Talianska. Hľadajú sa cesty a riešenia tak, aby čerpadlá prišli a stavbu sme mohli odovzdať v stanovenom termíne,“ konštatoval starosta obce v druhej polovici apríla 2020. Práce napriek pandémie koronavírusu

a mnohým obmedzeniam pokračujú bez prerušenia. „K dnešnému dňu je zrealizovaná výmena všetkých okenných výplní okrem veľkých presklených stien, ktoré sú dodávané v segmentoch, takže tam je komplikovanejšia montáž. Prebiehajú vnútorné úpravy – všetky rozvody elektroinštalácie, ktoré boli predmetom dodávky, ako svetelné okruhy na napájanie nových svietidiel sú pripravené, chýbajú nám len svietidlá, ale to sa bude robiť v konečnej fáze, kompletáž svietidiel a vypínačov. Prebieha realizácia rozvodov kúrenia aj montáž vykurovacích telies. Zostane nám len montáž vykuro-

vacích zdrojov, čo je sústava tepelných čerpadiel kombinovaná s kondenzačným kotlom,“ podrobne vymenovala práce Eva Šťastná, ktorá pôsobí ako stavebný dozor. Z vyjadrení kompetentných sa dá usudzovať, že ak sa nestane nepredvídaná udalosť, projekt by mal byť ukončený v stanovenom termíne.

ML

Záverečný účet obce

Na ostatnom rokovaní obecného zastupiteľstva 29. apríla 2020 bolo v programe aj schvaľovanie záverečného účtu obce a rozpočtového hospodárenia za rok 2019. Rozpočet obce na uplynulý rok bol zostavený ako prebytkový. Obecné zastupiteľstvo ho schválilo v októbri 2018 a počas roka prešiel tromi zmenami. „Záverečný účet bol prerokovaný v lehote, ako stanovuje zákon. Výsledok hospodárenia bol pomerne dobrý, čo som popísal aj v stanovisku. Sú dve stanoviská k záverečnému účtu – moje, kde sa podrobne zaoberám hlavne výsledkom hospodárenia a úverovou zaťaženosťou obce, ktorá je výborná, a stanovisko audítora. Audítor, ktorý je nový, došiel k takému istému záveru ako ja,“ konštatoval na margo hospodárenia obce v minulom roku hlavný kontrolór Ladislav Fuska. „Obecné zastupiteľstvo schválilo záverečný účet obce, ktorej hospodárenie v minulom roku bolo pozitívne, skončilo s prebytkom, takže som veľmi rád, že ten prebytok, ktorý obec vytvorila v minulom roku, je veľké plus v súčasnom stave a v súčasnej ekonomickej situácii,“ dodal predseda finančnej komisie a poslanec Marek Mesároš. Obec mala počas uplynulého roka príjmy vo výške viac ako 4 780 000 eur a výdavky vo výške takmer 4 453 000 eur. Výsledok hospodárenia bol teda pozitívny a zastupiteľstvo schválilo po očistení od vylúčených finančných prostriedkov zostatkovú sumu 253 424,77 eur do rezervného fondu. „Záverečný účet bol schválený tak, ako bol predložený na rokovanie. Podarilo sa nám v minulom roku hospodáriť s prebytkom viac ako 253 tisíc eur, suma prebytku je pre nás vždy dôležitá na začiatku roka, kedy potrebujeme zabezpečiť chod obce, ale aj organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. No a v tomto roku sa to ukazuje možno ešte oveľa dôležitejšie ako inokedy, pretože v tejto chvíli, keď máme výpadok v príjmoch z podielových daní a ostatných príjmoch, je dôležité, že máme túto rezervu a dokážeme udržať chod obce v tom režime ako pred samotnou krízou,“ bol starosta Roman Urbánik rád, že obec dokázala hospodáriť s prebytkom.

ML

Ilustračné foto

Zoznam dlžníkov bude zverejnený

Na rokovaní obecného zastupiteľstva 29. apríla 2020 sa okrem iného prerokovávala téma daňových nedoplatkov a nedoplatkov za odpady, ktoré majú fyzické a právnické osoby, teda občania a podnikatelia voči obci za uplynulé obdobie. Menoslov dlžníkov oprávňuje obec zverejniť § 52, odsek 2 zákona číslo 563/2009 Z.z. o správe daní, teda daňový poriadok. V zmysle zákona je obec správcom dane a ako správca dane môže zverejniť údaje o fyzickej osobe, ktorá je daňovým dlžníkom, v rozsahu – meno, priezvisko, trvalý pobyt, výška nedoplatku, a nie je to v rozpore so zákonom číslo 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov. V prípade právnickej osoby je to obchodné meno alebo názov a miesto podnikania spolu s dlžnou sumou. Zverejňujú sa dlžníci, ktorí majú nedoplatky vo výške viac ako 160 eur v prípade fyzických osôb a viac ako 1 600 eur, ak ide o právnické osoby. „Stav sa v obci Močenok každoročne opakuje, počet neplatičov sa neznižuje a rastie aj dlh, ktorý majú voči obci. Obzvlášť je to markantné u poplatkov za komunálny odpad. Moja správa je pomerne podrobná, je tam aj časová os, ako sa situácia vyvíjala posledných 10 rokov. Kto z občanov má záujem, môže sa do tej správy pozrieť. Opatrenia, ktoré som navrhol, sú zverejniť neplatičov.

Umožňuje nám to zákon o správe daní a poplatkov. Vyzývam preto neplatičov, aby si dlh vo vzťahu k obci vyrovnali,“ konštatoval zložitý stav kontrolór obce Ladislav Fuska. Aktuálny zoznam dlžníkov je zostavený od roku 2008 do konca roka 2019, obsahuje 43 mien alebo firiem a ich nedoplatok na daniach a poplatkoch za odpady tvorí výslednú sumu 46 041 eur. Reálna suma je však vyššia, pretože v zozname nie sú občania, ktorí dlžia menej ako 160 eur a podnikatelia, ktorí obci dlžia menej ako 1 600 eur. Skutočný dlh voči obci je tak veľmi blízky sume, ktorú obec vynaložila napríklad v uplynulom roku na splátky úveru do Štátneho fondu rozvoja bývania, tá je vo výške približne 53 tisíc eur. „V súvislosti s prerokovaním správy o dlhoch a neplatičoch na dnešnom rokovaní obecného zastupiteľstva chcem upozorniť všetkých tých, ktorí majú vedomosť o tom, že sú neplatičmi, aby uskutočnili úhradu týchto dlžných súm, lebo v mesiaci jún urobíme v zmysle platného zákona zverejnenie zoznamu tých, ktorí majú podlžnosti na daniach, respektíve poplatkoch za odpady,“ upozornil na zverejnenie zoznamu dlžníkov aj starosta obce Roman Urbánik. Zoznam dlžníkov bude zverejnený na webovej stránke obce, úradnej tabuli obce a v Časopise Močenok.

ML

Reklamné plochy na nehnuteľnostiach

Na mnohých ohradách nehnuteľností, najmä na frekventovaných uliciach v obciach, ste si mohli všimnúť reklamy na gastroslužby, e-shopy, predajne s rôznym sortimentom a podobne. Z pohľadu zákona sú to reklamné stavby, aj keď v mnohých prípadoch nebola stavba realizovaná kvôli umiestneniu reklamy. „Povoľovanie takýchto stavieb vykonáva stavebný úrad na základe ohlásenia stavebnému úradu pri stavbách, na ktorých je najväčšia informačná plocha menšia ako 3 m² - sú to drobné stavby, alebo na základe žiadosti o stavebné povolenie pri reklamných plochách, na ktorých je najväčšia informačná plocha väčšia ako 3m² - to sú jednoduché stavby. Podľa § 57 stavebného zákona pred uskutočnením reklamnej stavby, na ktorej je najväčšia informačná plocha menšia ako 3 m², písomne vopred stavebník ohlásil stavebnému úradu uskutočnenie takejto drobnej stavby. Stavebník písomne ohlasu-

je aj stavebné úpravy. Podľa § 58 stavebného zákona pred uskutočnením reklamnej stavby, ktorej najväčšia informačná plocha má veľkosť od 3 m², písomne požiada o stavebné povolenie takejto jednoduchej stavby,“ informovala nás o postupe Jozefína Eisellová zo Stavebného úradu v Močenku. Poplatky za uskutočnenie reklamnej stavby, teda aj umiestnenia reklamy na oplotení či dome, sa podľa veľkosti určujú podľa platného sadzovníka správnych poplatkov. Priestupky a správne delikty podľa paragrafu 105 a 106 stavebného zákona môže riešiť stavebný úrad alebo Slovenská stavebná inšpekcia sankciami. „Stavebný úrad alebo Slovenská stavebná inšpekcia môže uložiť sankciu za priestupok, ktorého sa dopustí ten, kto uskutočňuje alebo užíva reklamnú stavbu, na ktorej najväčšia informačná plocha je menšia ako 3 m² a ktorú treba ohlásiť, bez takéhoto ohlásenia alebo v rozpore s ním pokutu vo výške 150

eur. Ak má stavba veľkosť od 3 do 20 m² a užíva sa bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, pokutu do výšky 250 eur, ak je stavba väčšia ako 20 m² a užíva sa bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, bez kolaudačného rozhodnutia alebo v rozpore s ním, tak pokutu vo výške 250 eur. Ak stavebník užíva reklamnú stavbu bez označenia a v lehote určenej stavebným úradom alebo inšpekciou nezabezpečí označenie reklamnej stavby, môže dostať pokutu vo výške 50 eur,“ spresnila J. Eisellová. Najjednoduchšie je v prípade plánu umiestniť na svojej nehnuteľnosti reklamnú stavbu, informovať sa o povinnostiach, či je potrebné ohlásiť drobnú stavbu alebo žiadať o povolenie v stavebnom úrade. Z dôvodu ochrany pred šírením koronavírusu je v týchto dňoch vhodnejšie informovať sa o svojich povinnostiach v tejto oblasti prostredníctvom telefonátu.

ML

Vytyčovanie stavieb

V minulosti sa v našej obci niekoľkokrát vyskytli problémy s hranicami pozemkov, ktoré museli riešiť buď susedia, alebo majiteľ pozemku a obec. Išlo o zle zamerané, prípadne nezamerané časti pozemkov a stavieb, o ktorých si obe dotknuté strany mysleli, že patria práve im. Preto apelujeme na všetkých majiteľov pozemkov, aby dodržiavali zákon, dobré susedské vzťahy aj vzťahy s obcou a vždy si dali pozemok či stavbu zmerať odborníkom. Ak má napríklad niekto postavený plot na cudzom pozemku, neznamená to, že mu tento pozemok patrí, a majiteľ ho môže vymáhať späť. „Či ide o vytýčenie novostavby rodinného domu alebo iného nového objektu, vytýčenie môže prebehnúť len po vybavení stavebného povolenia. Vytýčenie stavby je vlastne priestorové, teda polohové a výškové vyznačenie stavby alebo jej časti na určenom pozemku, ktoré sa deje na základe nadmorskej výšky. Podkladom preň je projektová dokumentácia, v ktorej sú vyznačené miery určujúce osadenie stavby, napríklad od hraníc pozemku alebo susedných stavieb. Stavbu môže vytýčovať len osoba, ktorá má na túto činnosť oprávnenie,“ informovala nás pracovníčka Stavebného úradu v Močenku Jozefína Eisellová. Vytýčenie hranice pozemku musí byť vždy zrealizované oprávneným geodetom, inak kataster nehnuteľností

Ilustračné foto

túto skutočnosť neuzná a nezapíše. Majitelia nehnuteľností majú na Slovensku na výber až z 900 certifikovaných geodetov, ktorí majú oprávnenie vytýčovať hranice pozemkov. Nie vždy je totiž pravdou, že plotom vyznačená hranica pozemkov je aj vlastníckou hranicou. „Hranica pozemku prebieha medzi pozemkami. Ak má sused pocit, že plot, ktorý oddeľuje pozemky, je postavený na inom mieste, mal by si dať hranicu pozemku vytýčiť. Nové mernania sú presnejšie, využívajú navigačné satelitné systémy. Kedysi to bolo pásmo a vymeriavalo sa podľa najbližšieho plota či stavby, ktorých poloha nemusela byť overená, prípadne už ani nemusela stáť. Pri digitalizácii pôvodných máp a plánov sa napríklad ukazuje, že len čiara ceruzkou, ktorou je znázornená hranica pozemku

v reálnom prostredí, zaberá niekedy šírku až pol metra,“ konštatuje Jozefína Eisellová. „Niektorí občania sa odvážia robiť zameranie pozemku alebo stavby na vlastnú päsť, ale stretnutiu s geodetom sa, žiaľ, vyhnúť nedá. Zameranie a vytýčenie hraníc na Slovensku nie je možné vykonať bez prítomnosti geodeta, ktorý sa špecializuje na kataster nehnuteľností.“ Upozornenia pracovníčky stavebného úradu sa opierajú o množstvo reálnych situácií, ktoré sa stali. Ak sa napríklad niekto rozhodne postaviť si nový plot bez súčinnosti geodeta, vlastníka susedného pozemku a stavebného úradu, koleduje si prinajmenšom o naštrbenie dobrých susedských vzťahov, ale v skutočnosti aj o problémy s úradmi, v najhoršom prípade o súdne ťahanice.

ML

Vyšetrenie na COVID

V ešte stále trvajúcej mimoriadnej situácii spojenj so šírením koronavírusu a s tým spojeným ochorením na COVID-19 majú teraz občania možnosť dať sa otestovať na prítomnosť spomínaného vírusu. Testovanie je pre občanov spĺňajúcich kritériá hradené z verejného zdravotného poistenia. „Chceli by sme týmto spôsobom informovať našich občanov, že pri prítomnosti príznakov alebo podozrení na COVID-19 sa môžu objednať na vyšetrenie. Formulár je v elektronickej podobe, je na stránke korona.gov.sk alebo sa dá objednať aj cez aplikáciu *eZdravie*. Na týchto stránkach je formulár, kde je potrebné zadať rôzne informácie, príznaky a podobne. Formulár pacient odošle, odošiel sa do Národného centra získavania informácií, kde každý formulár posúdi ich lekár. V prípade, že je pacient indikovaný na toto vyšetrenie, dostane SMS správu s miestom a časom, kde sa dostaví na odber na mobilné odberové miesto,“ zhrnula základné informácie všeobecná lekárka pre dospelých Veronika Okenková. Žiadateľovi príde po vyhodnotení žiadosti SMS správa o čase a mieste odberu. Zaslanie spätnej SMS správy môže vzhľadom na situáciu trvať až 72 hodín. Odberné miesta sú mobilné stany, najbližší sa nachádza vo Fakultnej nemocnici v Nitre na Špitálskej ulici. Denne tu dokážu otestovať až 24 pacientov. „V Národnom centre získavania informácií určujú, ktorý pacient je akútny, ktorý musí byť bezodkladne vyšetrený. To sú napríklad pacienti, ktorí prišli zo zahraničia alebo boli priamo v kontakte s potvrdeným prípadom. Potom sú tam pacienti, ako napríklad mladý človek, ktorý má horúčku viac ako 4 dni alebo príznak respiračného infektu, teda kašeľ, nádchu, bolesti hrdla a podobne. Potom sú tam indikácie, ako napríklad občania nad 65 rokov, ktorí, samozrejme, nemusia spĺňať parameter horúčky, to znamená, že keď sú chorí, kašľú, majú bolesti hrdla atď., tak si vyplnia tento formulár a oni ich už potom vyhodnotia a zavolajú na vyšetrenie. Čo je veľmi dobré, je tam aj kolónka, myslím, že sa volá veľmi dôležité informácie, kde pacient môže napríklad zadať, že pracuje v domove dôchodcov alebo je imobilný a podobne, v tom prípade zabezpečia odobranie vzorky uňho doma,“ doplnila MUDr. Okenková. Ak v Národnom centre získavania informácií vyhodnotia, že testovanie pacienta je na

základe formulára nutné a vykonajú ho, pacient dostane informáciu o výsledku SMS správou. Výsledok je vhodné nahlásiť aj svojmu ošetrovateľskému lekárovi a s ním konzultovať ďalšie riešenie svojho zdravotného stavu. V prípade zhoršovania stavu sa pacient zrejme nevyhne hospitalizácii v nemocnici. V každom prípade pozitívne testovaných pacientov, teda tých, ktorí majú potvrdený koronavírus, riešia ďalej epidemiológovia. „Naším cieľom je, aby sme podchytili čo najviac pozitívnych pacientov, aby ľudia vedeli, že takáto možnosť je, že nemusia čakať, kým prídu ku mne do ambulancie. Cez túto stránku sa môžu objednať aj cez víkend z pohodlia domova. Na vyšetrenia na mobilné odberové miesta už konečne môžeme posilať pacientov aj my. Pacient dostane od nás žiadanku, on sa však sám musí prihlásiť elektronicky. Ak je to nejaký starší pacient a nebude to vedieť, vieme ho objednať aj my, ale je dôležité, aby mal telefón, ktorý bude dostupný a kde mu budú chodiť tie správy,“ pripomenula doktorka Veronika Okenková.

Občania môžu o testovanie na koronavírus žiadať cez webovú stránku www.korona.gov.sk alebo prostredníctvom bezplatnej aplikácie v telefóne s názvom *Moje eZdravie* Národného centra zdravotníckych informácií, ktorá je dostupná pre telefóny so všetkými operačnými systémami.

Otestovať sa občania môžu dať aj ako samoplatcovia, za spracovanie a vyhodnotenie vzorky zaplatia 70 eur. Aj v tomto prípade je najbližšie odberové miesto v Nitre. Objednanie aj platbu je potrebné realizovať vopred.

ML

Aktuality z obce

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky vydal s účinnosťou od utorka 21. apríla nové opatrenia, ktoré obsahujú výnimky z povinného nosenia rúšok na verejnosti. Od tejto povinnosti sú od 21. apríla oslobodené deti do 2 rokov, osoby so závažnými poruchami autistického spektra, osoby zo spoločnej domácnosti v uzavretom vozidle, vodiči verejnej dopravy v uzatvorenej kabíne, osoby žijúce v spoločnej domácnosti počas pobytu v prírode, ak je ich vzdialenosť od iných osôb minimálne 20 metrov, a osoby nežijúce v spoločnej domácnosti pri pobyte v prírode, ak je ich minimálna vzdialenosť aspoň 20 metrov. Zároveň sa od stredy 22. apríla na Slovensku začala prvá fáza uvoľňovania ekonomiky. Úrad verejného zdravotníctva SR vydal nariadenie, podľa ktorého je od tohto dňa vyčlenený predajný čas od 9.00 do 11.00 hod. od pondelka do piatku pre seniorov nad 65 rokov, čo zároveň znamená, že v inom čase seniori nakupovať nemôžu a prevádzkovatelia majú zakázané ich v inom čase obslúžiť. Od stredy 22. apríla môžu byť otvorené aj maloobchodné prevádzky, s rozlohou do 300 m², ktoré boli doteraz zatvorené, ubytovacie zariadenia pre dlhodobé ubytovanie, s určitými podmienkami vonkajšie trhoviská, predajne áut a autobazáre, cukrárne, predajne zmrzliny, bistrá, kaviarne a podobné zariadenia verejného stravovania, služby colno-deklaračnej a špedičnej činnosti a vonkajšie športoviská pre bezkontaktný šport.

S účinnosťou od 22. apríla 2020 rozhodlo vedenie obce o znovuoobnovení prevádzky miestneho trhoviska za prísnych podmienok. Miestne trhovisko bude fungovať s ohľadom na ochranu občanov pred koronavírusom tak, že z jednej strany trhoviska bude vstup, z druhej strany výstup. Trhovníci budú môcť svoj tovar predávať iba na predajných stoloch rozdelení podľa pokynov prevádzkovateľa trhoviska minimálne 2 m od seba a budú môcť predávať iba poľnohospodárske prebytky - to znamená zeleninu, ovocie, priesady zeleniny, kvetov a byliniek, prípadne sadenice krov a stromčekov. Nakupujúci občania budú musieť medzi sebou dodržať minimálne 2 metrový odstup a samozrejmosťou zostávajú rúška na tvári, prípadne rukavice.

Obecný úrad stále v obmedzenej prevádzke

Koronavírusová kríza trvá už od marca a v polovici mája sa život ešte stále nevrátil do starých koľají. Nejaké opatrenia sa už uvoľnili, ale stále sú zatvorené školy, platia nariadenia o povinnom nosení rúšok, dezinfikovaní rúk či nenavštevovaní úradov, ak to nie je nutné. Rovnaký režim funguje aj v obecnom úrade v našej obci. „Momentálne je klientske centrum pre občanov otvorené denne od 8.00 do 14.00 hodiny. Naďalej platí povinné nosenie rúšok a odstup 2 metre,“ vyjadrila sa k téme prednostka úradu Lucia Benčíková. „Žiadame preto občanov, aby zväzili osobnú návštevu úradu a radšej komunikovali mailom či telefónom. Všetky telefónne čísla a mailové adresy sú zverejnené na webovom sídle obce, ale aj na dverách úradu.“ Obecný úrad by mali občania navštevovať len v nevyhnutných prípadoch a naozaj by mali dôkladne zväziť návštevu nielen úradu, ale aj obchodov v sprиводе detí. „Chcem požiadať občanov, ak potrebujú uhradiť poplatky, napríklad dane a poplatky za odpady, aby využili radšej internetbanking alebo prevod na účet. Platiť za dane a odpady v hotovosti v obecnom úrade bude možné, až keď sa úplne uvoľnia všetky opatrenia a obecný úrad bude fungovať v bežnom režime bez obmedzení,“ doplnila prednostka L. Benčíková.

V obmedzenom režime od pondelka 11. mája 2020 už funguje knižnica. Do knižnice je vstup stále zakázaný, ale čitatelia môžu vrátiť požičané tituly, prostredníctvom aplikácie Dawinci si môžu zarezervovať nové knihy, ktoré im pracovníčka knižnice v dohodnutom

čase vydá, prípadne sa na pripravení a vyzdvihnutí kníh môžu dohodnúť telefonicky. Každá kniha musí byť po vrátení vydezinfikovaná a odložená do karantény na 24 hodín, až potom môže byť opätovne požičaná.

ML

Fungovanie základnej školy počas krízy

Z pohľadu zvonku všetko naznačuje, že základná škola v našej obci je od marca zatvorená a nefunguje. Nie je to však celkom pravda, učitelia neustále komunikujú so svojimi žiakmi a takisto aj vedenie školy so svojimi zamestnancami. Rovnako ukončenie aktuálneho školského roka rieši aj ministerstvo školstva. „Teraz som dostal úplne novú správu pre deviatakov. Deviataci nemusia robiť prijímacie skúšky na stredné školy. Ja neviem, akým spôsobom sa budú na to pozerat', ale myslím si, že to zoberú naozaj kladne a že na tej strednej škole, pretože sa tam dostali teraz takým ľahším spôsobom, urobia všetko pre to, aby dôstojne reprezentovali dobré meno Základnej školy v Močenku,“ prezradil najnovšie informácie z konca apríla riaditeľ základnej školy Eduard Lacko. „Čo sa týka prvákov, tak tí budú podľa všetkého hodnotení len slovnou a všetky

ostatné ročníky budeme hodnotiť známami, okrem výchov, kde bude iba slovné hodnotenie absolvoval.“

Keď deti odchádzali kvôli koronavírusu na neplánované prázdniny, nikto nepredpokladal, že to bude trvať taký dlhý čas. Faktom však je, že koniec školského roka sa nezadržateľne blíži, a práve z tohto dôvodu sa škola na niekoľko dní otvorila, aby si žiaci mohli vyzdvihnúť zabudnuté veci. Počas prvého májového týždňa si za prísnych hygienických podmienok mohli žiaci zobrať zo svojich tried či šatní prezuvky a pomôcky. „Nevieme, dokedy to bude trvať a akým spôsobom sa bude dávať vysvedčenie, ale možno v júni by sme mohli nastúpiť do školy. Uvažujeme o dezinfekcii pri vstupe do areálu, kde by sa žiaci, učitelia alebo aj rodičia dezinfikovali,“ dodal riaditeľ Lacko.

ML

Deti rozvíjajú svoje talenty aj keď je škola zatvorená

Mimoriadne opatrenia zavedené v dôsledku šírenia koronavírusu sa dotkli všetkých škôl bez výnimky – od materských až po univerzity. Základná umelecká škola v našej obci však tak ako ani základná škola nezatvorila svoje brány úplne. Počas koronakrízy jej učitelia pripravujú pre svojich žiakov online hodiny. „Aj napriek tejto neľahkej situácii základná umelecká škola pokračuje naďalej vo výučbe formou online vyučovania. Chcel by som oceniť v prvom rade prácu kolegov, ktorí vynakladajú nemalé úsilie na to, aby mohli vyučovať touto formou, a v druhom rade chcem pochváliť žiakov, ktorí pristupujú k tejto výučbe veľmi zodpovedne a naozaj sa svedomito pripravujú. Žiaci teraz majú viac času na voľnočasové ak-

tivity a odzrkadlilo sa nám to aj na spätnej väzbe, ktorú nám posielajú vo forme krátkych videí,“ poďakoval za prácu učiteľom aj žiakom riaditeľ umeleckej školy Tomáš Obola. Vraví sa, že všetko zlé je na niečo dobré. V tomto prípade využili nútené voľno žiaci základnej umeleckej školy na

to, aby sa rozvíjaniu svojho talentu nevenovali iba počas online hodín, ale poctivo cvičia a pracujú na zadaniach od svojich učiteľov. Prezентujú sa potom krátkymi videami, z ktorých je posun vpred u mnohých jasne viditeľný.

ML

OZNAM

Vedenie základnej umeleckej školy v našej obci oznamuje rodičom detí, ktoré majú záujem rozvíjať svoj talent, že **prihlášky do ZUŠ na školský rok 2020/2021** je možné vyplniť elektronicky na webovej stránke školy v sekcii „Prihláška online“. V prípade, že chcú záujemcovia prihlášku zaslať poštou alebo e-mailom, tlačivo nájdu na webovej stránke mocenokzus.edupage.org v sekcii „Dokumenty“ na stiahnutie. Prihlášky je potrebné zaslať na adresu školy do 20. júna 2020. Potom bude záujemcov vedenie školy telefonicky kontaktovať a informovať ich o čase talentových skúšok. Predpokladaný termín skúšok je 24. – 27. august 2020.

Veľkonočné sviatky

Tohtoročná Veľká noc bola poznačená mimoriadnymi opatreniami, ktoré vznikli ako odpoveď na rozšírenie nového koronavírusu vo svete. Dovtedy prísne opatrenia sa počas Veľkej noci ešte viac sprísnil, kostoly zostali pre veriacich zatvorené, ale kňazi v našej farnosti omše a obrady slúžili. Diváci si ich mohli pozrieť v priamych prenosoch v Televízii Močenok. „Prežívame veľkonočné obdobie, ktoré trvá až do sviatku Zoslania Ducha Svätého a vstúpili sme doňho slávením Veľkého týždňa. Veľký týždeň sa začal Kvetnou nedeľou alebo Palmovou nedeľou. Kvetná nedeľa je nedeľa, kedy sa pozhŕňavajú ratolesti a Kristus Pán vstúpil do mesta Jeruzalem. Na začiatku veľmi slávnostne, všetci ho vítali a volali mu na slávu a o niekoľko chvíľ z úst ľudí počul Pán Ježiš svoje odsúdenie. Vo Veľ-

kom týždni sme spoločne prežívali udalosti Zeleného štvrtku. Zelený štvrtok je pripomienka Pánovej večere, pri ktorej Pán Ježiš ustanovuje sviatosť oltárnu a sviatosť kňazstva. Koniec týchto obradov znamená, že Pán Ježiš sa utiahol do samoty Getsemanskej záhrady, kde pociťuje ľudskú opustenosť. Potom nasledujú udalosti Veľkého piatku, kedy Pán Ježiš zase zakusuje, čo to znamená aj ľudská zrada. Prichádza jeho učeník Judáš a bozkom zrádza Syna človeka, ako nám to pripomína aj Božie slovo. Nasledujú obrady Veľkého piatku, kde si uvedomujeme práve udalosti samotného umučenia, teda ukrižovania a smrti Pána Ježiša. Nasledne je to uloženie do hrobu, bdenie pri hrobe. Potom už nasledujú obrady vzkriesenia vo Veľkonočnej vigílii,“ stručne popísal udalosti spreď takmer dvoch tisícročí dekan Peter Michalov. „V tomto roku, samozrejme, obrady boli trochu iné, boli zvláštne tým, že ste ich mohli sledovať cez televíziu a spoločne sme sa takto v týchto sláveniach spájali. Začali sme sláviť Veľkonočnú nedeľu, nedeľu, v ktorej si kresťanský ľud pripomína slávne Ježišovo zmŕtvychvstanie, teda vykúpenie každého jedného človeka. Ústredným mottom alebo ústrednou témou evanjelií po vzkriesení Pána

Ježiša je to, že neustále pripomína nám ľudom, prečo prišiel Boží Syn na tento svet. A to je darovať tomuto svetu aj svojim zmŕtvychvstaním vykúpenie a pokoj. A to vám chcem, drahí moji, všetkým popriať aj z tohto miesta, z nášho Farského kostola sv. Klimenta v Močenku, aby tento pokoj zmŕtvychvstalého Pána sa šíril v našich srdciach, v našej obci, v našej farnosti.“

ML

Pohľad občana na poplatky za odpad

Vo viacerých číslach močenských novín sa písalo o poplatkoch za odpad. Vyjadril sa Mgr. Michal Bakyta – projektový manažér PZO (Za zmesový odpad si od nového roka budeme musieť priplatiť. str. 7, č. 10, I. ročník). Svoj postoj vysvetlil starosta obce Roman Urbánik (Dane a poplatky za odpady po novom. str. 5, č. 12, I. ročník) a tiež poslanci Štefan Horňák, Jozef Šuvada a Miroslav Pápay (Zastupiteľstvo rozhodlo o zvýšení daní a poplatkov za odpad. č. 1, II. ročník). Nečítala som vyjadrenie občana, ktorý tie poplatky musí platiť, tak som sa rozhodla napísať svoj pohľad. Jedným z argumentov pri zavádzaní separovania bolo, že budú poplatky za odpad klesať. Realita je však úplne iná. Poplatky za odpad sa zvyšujú. V roku 2019 to bolo 18 eur na osobu a máme rok 2020 a je to 25 eur. Cena vzrástla za rok o 7 eur. Mne sa to nezdá málo. Predpokladá sa, že na budúci rok budeme opäť platiť viac. Bola by som rada, ak by niekto doplnil, aké boli poplatky za predchádzajúce roky. Koľko vychádzala priemerná cena poplatku za odpad na občana pri žetónovom systéme? Aké poplatky za odpad platia okolité obce? Aké sú v meste Nitra alebo Šaľa? Isté je, že poplatky v našej obci za odpad majú stúpajúci trend, čiže presný opak toho, čo sa sľubovalo pri zavádzaní separovania odpadu. Prečo teda platíme viac? Odpad separujeme, aby sa recykloval a nezaťažoval životné prostredie. Za vývoz papiera a plastov obec

neplatí, teda o to menej sa vyvezie komunálneho odpadu, pretože odpad sa separuje. Komunálneho odpadu sa vyváža menej, ale poplatky sa zvyšujú. Nemohol by niekto občanovi vysvetliť ako to skutočne je? Je spracovanie drevnej suroviny lacnejšie ako využitie separovaného papiera? Kto zarába na recyklácii alebo prečo nie je zisková? Prečo sa kompost nedá speňažiť? No dobre, aj keď tomu nerozumiem, pripusťme, že separovanie nie je ziskové, ale chcem žiť v zdravom prostredí a nezvyšovať environmentálnu záťaž. S tým, že sa odpad hromadí na skládkach alebo v halách ja nič nezmôžem. Čo však môžem, je znížiť objem odpadu a separovať ho. Rada by som kupovala minerálky a mlieko v sklenených fľašiach a tie vrátila, ale v obchode sú v plastových fľašiach alebo v krabici. Toto neviem zmeniť, takže odpad produkovať budem, keď si kúpim minerálku alebo mlieko. (Automat na mlieko sa zrušil.) Za odpad zaplatím dvakrát, pri kúpe, aj pri jeho odvoze. Teda jediné, čo ako občan môžem zmeniť je, koľko toho budúceho odpadu kúpim a dám vyvieť. Ak znížim svoj štandard a obmedzím sa v kupovaní minerálok a budem viac piť zdravú vodu z vodovodu, alebo v rámci športovania pôjdem na Síky, zaplatím potom menej? Miesto minerálky zaplatím za vodu a znížim množstvo vyprodukovaného odpadu. Super. Má to však jeden háčik: keď tak neurobí viac občanov tejto obce, tak stále budem platiť za

odpad, ako keby som si tie minerálky kúpila a vyprodukovala odpad. Systém je nastavený tak, že neplatím poplatok za to, koľko odpadu vyprodukujem. Prečo mám potom piť zdravú vodu z vodovodu, keď ja mám radšej minerálku? Ako bol poplatok za odpad pre občana stanovený, čo všetko je v ňom zahrnuté? Je to za množstvo vyvezeného odpadu v kg, alebo za počet vysypaných smetných nádob? Nemám vykladať poloprázdnu nádobu, asi nie je jedno, či môj odpad vyvezú naraz alebo po častiach. No vždy to bude rovnaké množstvo, ktoré dám vyvieť.

Najjednoduchšie sa dá problém s odpadom vyriešiť zvýšením poplatkov, veď občan sa nemá ako brániť. Rada by som videla napríklad štatistiku, koľko odpadu vyprodukujú občania v domácnostiach a koľko je odpadu vyprodukovaného obcou. Prečo nie sú v obci smetné koše na separovanie? Nie je náhodou veľká časť zmesového odpadu z cintorínov? Nedávno boli inštalované smetné nádoby na cintorínoch. To, že sú často preplnené a vietor roznáša smeti z preplnených smetných nádob po cintoríne, si občania určite všimli, ale tiež sú iba na komunálny odpad. Radšej sa nezamýšľam načo tam vôbec boli inštalované. Sú tak malé, že vence sa tam nezместia a tie, do ktorých sa zместia, zaplní jeden pohreb.

V obchodných centrách a v domácnostiach sú smetné nádoby na separovanie, prečo nie aj na uliciach v obci? Separuje pán starosta a pracovníci obecného úradu odpad vyprodukovaný v kancelárii? Musia separovať odpad podnikateľa a prevádzky v obci? Plastové poháre z akcií usporiadaných obcou sú separované? Odpovede na tieto otázky som nenašla ani v jednom z uvedených článkov, kde sa pán starosta a páni poslanci vyjadrovali k danej téme. Nemohli by ste prosím písať o tom, aké opatrenia boli navrhnuté na lepšie separovanie odpadu vyprodukovaného v obci, aby sa na budúci rok opäť nezvyšoval poplatok? Možno nastal čas premýšľať nie o tom ako viac separovať a znižovať množstvo komunálneho odpadu, ale ako ho menej produkovať. A možno nebudeme musieť zvyšovať poplatky za vývoz a likvidáciu odpadu vyprodukovaného v obci každý rok o niekoľko eur. Nestojí to za zamyslenie?

Mária Odrášková

Reakcia na článok „Pohľad občana na poplatky za odpad“

Reagujem na článok pani Odráškovej o zvyšujúcich sa poplatkoch za odpady. Nereagujem ako odborník, ktorý má túto problematiku v popise práce, ale ako občan, ktorý má možno výhodu a možno hendikep v tom, že pracuje v obecnom úrade a zaoberá sa tvorbou spravodajstva v televízii a tvorbou novín pre občanov obce. V tejto pracovnej pozícii prichádzam do styku s informáciami, ktoré sa predmetnej problematiky týkajú, aby som ich občanom prostredníctvom televízneho vysielania a Časopisu Močenok mohla sprostredkovať. Teoreticky teda občania vedia po prečítaní novín či sledovaní televízie takmer toľko čo ja a tí, ktorých táto oblasť zaujíma, o nej vedia určite aj viac ako ja.

Ak ma pamäť neklame, tak separovanie sa v obci zavádzalo pred viac ako 15 rokmi, a, áno, sľuby o znižovaní poplatkov si tiež pamätám. Vtedy bola situácia úplne iná ako teraz a pre občanov bolo vtedy takmer nepredstaviteľné vlastný odpad ešte aj triediť. Pravda je však taká, že poplatky sa nikdy neznižovali, každoročne za ne obec platila viac už vtedy. Ťažko sa však už teraz budeme odvolávať na staré sľuby.

Cena za odpady pre občana naozaj od uplynulého roka vzrástla o 7 eur a nikomu sa to nezdá málo. Ani mne, ani občanom, ani poslancom obecného zastupiteľstva, ani starostovi, možno iba spoločnostiam narábajúcim s odpadom, ktoré tvrdia, že vlastne nemajú čo do úst. Ruku na srdce: Poznáte niekoho, kto rád zaplatí viac, ak nemusí? Ja nie. Nedajú sa tu porovnávať ceny žetónového systému s paušálnym poplatkom na občana, pretože v čase, keď

bol žetónový systém, boli podmienky úplne iné. V tom čase sme si dokonca odpad vyvážali vlastným zberným autom na skládku doslova za vlastnou záhradou. To sa mi ani po rokoch nezdá vôbec romantické, zvlášť pri predstave, že všetky tie smeti tam stále sú. A čo sa týka súčasného stavu a poplatkov v susedných mestách a obciach, tak v Nitre platí občan za odpad 30,- eur, v Šali 35,- eur, v Cabaji-Čá-pore 28,50 eur, v Mojmirovciach 27,- eur a vo Veľkom Záluží (tu sa však dlhodobo neschádza zastupiteľstvo a ešte nemajú zmenené poplatky, návrh pre tento rok bol 29,- eur) 20,- eur. V porovnaní s približne rovnako veľkými obcami ako je Močenok platíme teda veľa či málo?

Čo sa týka dilemy, či si kúpiť minerálku alebo mlieko, keď je v plastovej fľaši – podľa môjho názoru je to na mentálnom nastavení každého z nás. Aj minerálka aj mlieko sa dá kúpiť v skle, ale treba tomu podriaďiť svoje myslenie a konanie. Naozaj neobstojí postoj, že chcem tvoriť menej odpadu, ale nemôžem, lebo moje obľúbené mlieko predávajú v krabici. Zákazníci musia preferovať produkty, ktoré chcú kupovať. Ak si nikto mlieko v tetrapaku nekúpi, obchodníci ho prestanú objednávať do svojich obchodov a mliekari ho prestanú baliť do tetrapakových obalov. Určite zmena nepríde za týždeň ani za mesiac, ale spotrebiteľ musí povedať, čo chce a čo nie. Vo veľkom sa v ostatnom období napríklad rozmohlo ekologické nakupovanie do vlastných znova použiteľných textilných vreciek na zeleninu, ovocie či pečivo, čím sa ušetrí ohromné množstvo plastových obalov.

Je to presne rovnaký princíp ako mlieko vo fľaši. Dokonca už odšťadial' zaznieva, že sa budeme opäť vracat' k zálohovaniu fliaš či plechoviek od nápojov. Podľa môjho skromného názoru ani sama pisateľka listu nie je celkom rozhodnutá, že chce znižovať množstvo odpadu. Skôr má dilemu. Prečo by sa tým namáhala, keď ostani to tak nerobia a ona aj tak platí stále rovnako. Ja si myslím, že ľudia okolo seba treba vychovávať príkladom.

Napríklad aj my na kultúrnom stre-disku separujeme (aj na toto sa pisateľka pýtala), máme koše na rôzne druhy odpadov v kuchynke aj pred budovou, učíme to aj členov klubov a spolkov, ktorí k nám chodia na návky. A verte, že to je drina prinútiť ľudí zamyslieť sa nad tým, kam ktorý odpad patrí! Pre lepšiu orientáciu je zoznam, čo kam patrí, prilepený na stene. Viem o tom, že sa separuje aj na sekretariáte a u starostu, za ostatných hovorím nemôžem, pretože do kancelárií kolegýň v úrade chodievam málo a pýtam sa ich na iné veci ako odpadky z ich desiatej. Nabudúce sa spýtam.

Čo sa týka podnikateľov, tí si platia produkciu svojho odpadu osobitne a je to zatiaľ na nich, či radšej zaplatia viac za komunálny odpad alebo budú separovať.

Smetné nádoby na separovaný odpad v uliciach obce – pri otázke, prečo nie sú v uliciach, som sa pousmiala. Prečo? Možno preto, že pracovníci v aktivačnej činnosti majú stále plné ruky práce so zberaním odpadkov na verejných priestranstvách, keďže občania zatiaľ

nie sú schopní vhodit' ich ani do tých smetných nádob, ktoré už v uliciach sú. Mimochodom, viem o tom, že moji kolegovia z aktívnej činnosti, ktorí tie koše vysypajú, z nich vytriedajú minimálne plasty, a viem aj o tom, že tam pravidelne nachádzajú vrecká s domovým odpadom, ktoré tam hádzajú ľudia idúci do práce či obchodu. To sa zdá niekomu normálne?! Pokus o triedenie odpadu na verejnosti (a nie prvý) tu bol aj počas vianočných trhov. Zabezpečili sme ekologické poháre na punč (ostatní predajcovia však nie), viditeľne sme označili aj smetnú nádobu, kam ich treba hádzať. Nevyšlo to. Ľudia hádzali všetko všade, bez triedenia. Nevzdáme sa, v osвете budeme pokračovať.

Pisateľka sa pýta, či by sme nemohli písať o tom, aké opatrenia boli navrhnuté na lepšie separovanie odpadu vyprodukovaného v obci, aby sa opäť nezvyšoval poplatok. To, ako majú separovať občania, omieľame stále dookola len v rôznych farebných odtieňoch už celé roky v televízii aj v novinách, nádejam sa, že zrozumiteľne. Nič zrozumiteľnejšie ako zoznam komodít určených do jednotlivých druhov kontajnerov asi ešte nikto nevymyslel, a práve takéto zoznam dostáva každý domov koncom roka v novinách s harmonogramom zberu odpadov na celý rok. Nemyslím si, že poplatky sa zvyšujú preto, lebo obec (nie občania, pretože tí separujú, ale obec) produkuje viac odpadu a ešte ho aj neseparuje. Predpokladám, že ako odpad obce je myslený napríklad cintorínsky odpad a zelená hmota z úprav zelene. Keď už sme pri tom cintorínskom odpade (ktorý, mimochodom, žiadna spoločnosť pre separovaný zber nevezme, lebo farebnými fóliami opatrené a od vosku zašpinené sklo z kahancov nedokážu alebo nechcú spracovať), tak ten teda asi podľa predmetného listu tvorí obec, nie my všetci občania, ale obec. Ak si dobre pamätám, bolo tu niekoľko výrazných pokusov naučiť občanov na cintorínoch separovať aspoň biologický materiál. Absolútne fiasko. Tak by som nazvala výsledok. Ľudia neboli ochotní rozoberať vence a kytice a roztriediť živý materiál od ostatného. O verejnú zeleň, ktorú máme v obci, sa starajú pracovníci obce a biologicky rozložiteľný materiál odvádzajú na zberný dvor. To podľa všetkého tiež asi nie je pre nás občanov, to je pre obec a je to odpad obce. Čo je vlastne obec? To nie sme my všetci? Na cintoríny chodí zapalovať sviece a nosí kvety a vence obec alebo my občania?

A aby tu nebol iba môj subjektívny pohľad na problematiku, pripájam krátky prehľad toho, z čoho sa skladá odpad a za čo všetko platíme. A možno aj prekvapivé zistenie, že výšku poplatku za odpady vlastne nevymýšľa vedenie obce alebo poslanci, ale je tvorená z rôznych zložiek, ktoré musíme zaplatiť, či sa nám to páči alebo nie, štátu a spoločnostiam zaoberajúcim sa zhodnocovaním a zberom odpadu.

Ceny za zmesový komunálny odpad:

- každé vysypanie jednej 120 l nádoby stojí 0,804 €
- každé vysypanie jednej 240 l nádoby stojí 0,852 €
- každé vysypanie jednej 1 100 l nádoby stojí 1,128 €
- cena za uloženie 1 tony zmesového odpadu na skládku je 38,40 €
- zákonný poplatok štátu za tonu vyprodukovaného odpadu podľa miery vytriedenia je pre Močenok v tomto roku 8 €
- v dvojtýždňovej frekvencii zberu vysypame asi 930 ks 120 l nádob, 63 ks 240 l nádob a 39 ks 1 100 l nádob – za celý rok 26 ráz
- ročne vyprodukuje približne 650 ton zmesového komunálneho odpadu
- **výsledná suma, ktorú musíme za komunálny odpad zaplatiť, je asi 76 000 €**

Ceny za biologicky rozložiteľný odpad:

- každé vysypanie jednej 120 l nádoby stojí 0,9552 €
- každé vysypanie jednej 240 l nádoby stojí 0,99648 €
- každé vysypanie jednej 1 100 l nádoby stojí 1,268 €
- cena za uloženie 1 tony biologicky rozložiteľného odpadu je 20 €
- cena za drvenie 1 tony tvrdého bioodpadu v zbernom dvore je 17 €
- cena za drvenie 1 tony mäkkého bioodpadu v zbernom dvore je 31 €
- v tomto roku sa uskutoční 20 zberov od občanov + drvenie hmoty v zbernom dvore a jej odvoz na kompostovisko

- za celý rok tak za biologicky rozložiteľný odpad zaplatíme približne 28 000 €
- paradoxom je, že občania dostali kompostéry a počet vyvezených hnedých nádob sa neznížil

Ceny za veľkoobjemový odpad:

- cena za 1 kontajner s objemom 30 m³ je 204,672 €
- cena za vývoz dvoch kontajnerov v súprave je 246,804 €
- cena za uloženie 1 tony veľkoobjemového odpadu na skládke je 38,40 €
- zákonný poplatok štátu za tonu vyprodukovaného odpadu podľa miery vytriedenia je pre Močenok v tomto roku 8 €
- ročne vyvážame 24 kontajnerov
- **spolu za rok zaplatíme za veľkoobjemový odpad približne 9 000 €**
- obec zberá aj nebezpečný odpad, ktorého vývoz nás ročne stojí približne 2 000 €

Dostali sme sa na číslo 115 000 €, ak ho vydáme počtom obyvateľov 4 01 (k 31.12.2019), tak dostaneme výslednú sumu 26 €. Za odpad platíme 25 €.

Iste už nastal čas premýšľať o tom, ako produkovať menej odpadu, hoci aj tak budeme mať vyššie poplatky za vývoz a likvidáciu odpadu. Nie však o toľko eur ako tam, kde to nerobia, ale o najnižšie možné sumy tak, ako sa nám to vynikajúco vďaka tým, ktorým na tom záleží, teda väčšine Močenčanov, podarilo v tomto roku.

Stojí to za zamyslenie. Zčať treba od seba!

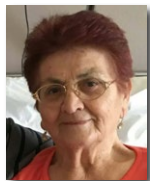
*Marcela Lenčesová
redaktorka Časopisu Močenok*

Oznamujeme občanom, že do Zberného dvora druhotných surovín v Úzkej ulici môžu odovzdávať aj polystyrén. Ide o fasádny, ale aj bežný polystyrén, do ktorého sa napríklad balia spotrebiče a podobne. V prípade, že je stavebný polystyrén znečistený klébrom, maltou alebo betónom, patrí do veľkoobjemového odpadu, ktorého môže každý občan bezplatne odovzdať ročne maximálne 150 kg, a v zberni sa musí preukázať občianskym preukazom a dokladom o uhradení poplatku za odpady z obecného úradu. Čistý polystyrén sa v zberni zberá bezplatne do 1 000 litrových vriec podľa usmernenia pracovníkov zberného miesta.

SMŪTOČNÉ OZNAMY

*Osud nám nevráti čo tak kruto vzal.
Zostali len spomienky a veľký žiaľ.*

S veľkým smútkom v srdci si 23. mája 2020 pripomenieme 1. výročie, čo navždy odišla do večnosti naša mamička, manželka, babka a prababka **Mária Sýkorová**. Ďakujeme všetkým, že spomínate. Smútiaca rodina.

Dňa 17. júna 2020 si pripomenieme 1. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a dedko **Alexander Práznovský**. S úctou a láskou spomína manželka, syn s rodinou a ostatná rodina.

Dňa 16. júna 2020 si pripomenieme nedožitých 80 rokov **Jozefa Kondrôta**. S úctou a láskou spomína manželka a deti s rodinami.

Dňa 1. júna 2020 si pripomenieme 10. výročie úmrtia našej drahej mamy **Anny Odráškovej** a 36 rokov, čo nás opustil náš drahý otec **Jozef Odráška**.

S láskou spomínajú dcéra Anna s rodinou, syn Jozef s rodinou a nevesta Jitka s rodinou.

Žiarila z teba
láska a dobrota,
budeš nám chýbať
do konca života.
To, že sa rana zahojí,
je len klamné zdanie,
v srdci nám bolesť zostala
a tiché spomínanie.

Dňa 24. mája 2020 uplynie 13 rokov, čo nás navždy opustil manžel, otec a dedko **Jozef Sekereš**. S láskou a úctou spomínajú manželka a dcéry Martinka a Lydka s rodinami.

Kúpim lipové drevo na rezbu. Tel.č.: 0918 537 602

SLÁVENIE BOHOSLUŽIEB S OBMEDZENIAMÍ

Rímskokatolícky farský úrad v Močenoku oznamuje veriacim, že dňom 6. mája 2020 budú v súlade s rozhodnutím Ústredného krízového štábu MVSR a podľa usmernení Úradu hlavného hygienika SR opätovne obnovené bohoslužby pre verejnosť s istými obmedzeniami.

Na základe uvedeného je potrebné vziať do úvahy pri návšteve bohoslužby nasledovné:

- Fyzická účasť veriacich, ktorí sú v karanténe, alebo javia známky respiračného ochorenia nie je možná.
- Počas bohoslužieb musia mať účastníci ústa a nos prekryté rúškom.
- Sedenie a státie v chrámoch je možné len na označených miestach.
- Sväté prijímanie sa na základe dovolenia biskupskej konferencie rozdáva naďalej do rúk.
- V rade na sväté prijímanie nech veriaci takisto zachovávajú dvojmetrové odstup.
- Veriaci, ktorí by z vážneho zdravotného dôvodu nemohli prijať Eucharistiu do rúk, nech na to upozornia kňaza pred bohoslužbou.
- Dišpenz od povinnej účasti na bohoslužbách v nedele a sviatky platí naďalej.

Bližšie informácie sú na internetovej stránke farnosti, alebo na výveskách pred kostolom. Sv. omše sú slávené v časoch ako obvykle.

KAMENÁRSTVO

MGS Granit s.r.o.

Mlynská 462, MOČENOK

(budova Zdravotného strediska)

tel.: 0902 709 552

pomníky ▪ hroby ▪ nápis. dosky

železobetónové základy

likvidácia starých hrobov

lampy ▪ vázy ▪ kríže ▪ písmo

poradenstvo

široký výber farieb a tvarov

pomníkov a hrobov zo žuly

VÄČŠINE OBYVATEĽOV OKRESU ŠAĽA PREKÁŽAJÚ SKLÁDKY, Z ODPADU CHCÚ VYRÁBAŤ TEPLO A ELEKTRINU

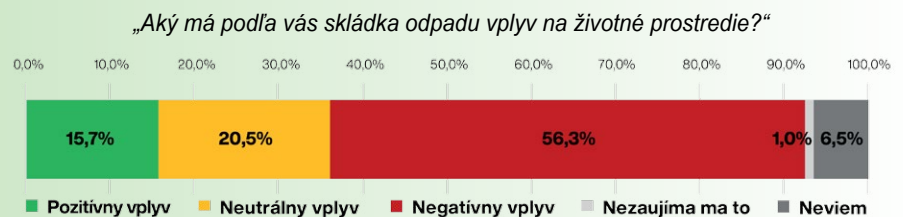
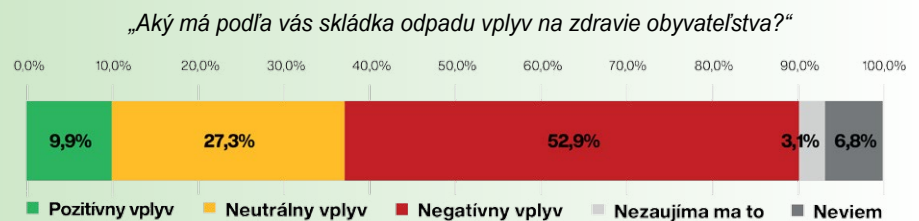
Výsledky výskumu agentúry AKO prekvapili svojou jednoznačnosťou

Od 5. do 15. apríla 2020 sa uskutočnil reprezentatívny výskum verejnej mienky, ktorého cieľom bolo zistiť názory obyvateľov okresu Šaľa na spracovanie odpadu. Renomovaná agentúra AKO výskum realizovala na vzorke 300 respondentov pre spoločnosť ewia, a. s. Výsledky prekvapili najmä svojou jednoznačnosťou.

Podľa výskumu je celkovo 52,9 % obyvateľov okresu Šaľa presvedčených, že skládky odpadu majú negatívny vplyv na zdravie ľudí. 56,3 % si myslí, že skládky majú negatívny dosah aj na životné prostredie. Najviac opýtaných ľudí si myslí, že skládky poškodzujú zdravie a znečisťujú životné prostredie, najmä spodné vody, pôdu a ovzdušie, a obsahujú toxické a iné škodlivé látky. Nadpolovičná väčšina opýtaných je presvedčených, že skládky majú negatívny vplyv na zdravie a životné prostredie.

Viac ako 90 percent podporuje výrobu tepla a elektriny z odpadu

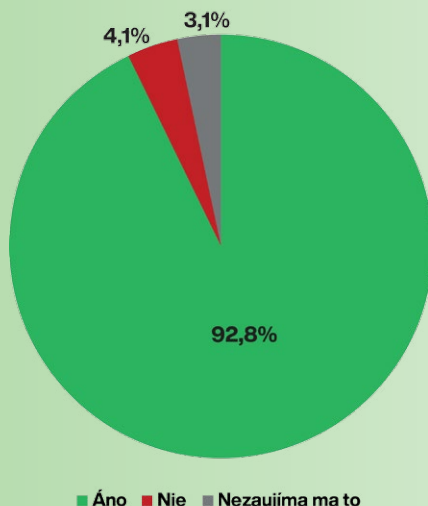
Úplne opačne reagovali obyvatelia okresu Šaľa na zariadenie na

energetické využitie odpadu (ZEVO). Až 92,8 % si myslí, že výroba elektrickej energie a tepla z odpadu je užitočná vec. Proti využitiu odpadu na výrobu energie sa vyjadrilo iba 4,1 % opýtaných ľudí.

Výskum verejnej mienky sa realizoval na objednávku spoločnosti ewia a. s., ktorá chce pri Šali vybudovať Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE). Rovnaký výskum bol realizovaný aj v okrese Tnava,

„Chceli by ste, aby sa z komunálneho odpadu, ktorý vyprodukuje, namiesto jeho skládkovania vyrábala elektrická energia a teplo?“

Zariadenie na energetické využitie odpadu (ZEVO), KOSIT a.s.

kde má vyrásť druhé centrum, ktoré bude spracovávať odpad z trnavského kraja. Inšpiráciou pre obidve centrá sú krajiny ako Fínsko, Švédsko či Rakúsko, ktoré sú lídrami v oblasti ekologického spracovania odpadu. **Prevádzka bude fungovať na princípe cirkulárnej ekonomiky, tzn., že všetok odpad sa v ňom využije.** Veľká časť prijatého odpadu sa v CCE vráti späť do výrobného procesu v podobe druhotných surovín a nahradí tak primárne

Výrazná väčšina by súhlasila s výstavbou ZEVO v okolí svojho mesta či obce

Vzhľadom na skúsenosti z európskych metropol, kde obyvateľstvo vníma existenciu zariadenia na energetické využitie odpadu (ZEVO) bez vážnejších výhrad, zaujímala anketárov otázka: „Ako by obyvatelia okresu Šaľa reagovali na výstavbu takéhoto zariadenia v okolí mesta alebo obce?“ **K tejto otázke sa pozitívne postavilo viac 82,9 % respondentov (36,5 %**

úplne pozitívne a 46,4 % skôr pozitívne) a 17 % negatívne (14,3 % skôr negatívne a 2,7 % úplne negatívne).

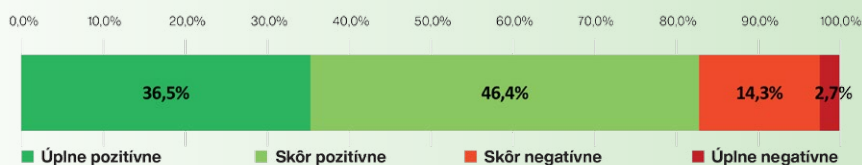
Marián Christenko, generálny riaditeľ ewia, a. s.: „Výsledky výskumu odrážajú názory ľudí na spracovanie odpadu. Viac ako 90 % považuje výrobu elektriny a tepla z odpadu za užitočné. Ešte dôležitejší je fakt, že v jednom prípade viac ako 82 % opýtaných by na prítomnosť takéhoto zariadenia v okolí svojho mesta alebo obce reagovalo pozitívne. Jednoznačnosť odpovedí je zároveň dôkazom, že obyvatelia Šale či okolitých obcí majú v dnešnej dobe dostatok overiteľných informácií o spoľahlivo fungujúcich zariadeniach vo vyspelých európskych mestách, ako sú Viedeň, Kodaň či Zürich.“

Reprezentatívny výskum verejnej mienky sa realizoval v termíne 5. 4. – 15. 4. 2020 na vzorke respondentov z okresu Šaľa kombináciou telefonického (metóda CATI) a internetovej ankety (online panel CAWI) výskumnou agentúrou AKO.

Spoločnosť ewia, a. s., bola založená koncom roka 2018. Akciová spoločnosť má 100-percentného akcionára – česko-slovenskú finančnú skupinu Wood & Company. Ewia má celoslovenskú pôsobnosť a do jej portfólia patria aj spoločnosti skupiny KOSIT. Vznik a existencia ewie sa viaže najmä na spoločenskú požiadavku ekologického nakladania s odpadmi. Jej víziou je spoločnosť bez odpadov, pričom zhmotnením tejto vízie sú centrá cirkulárnej ekonomiky (CCE) s integrovaným zariadením na energetické využitie odpadu (ZEVO).

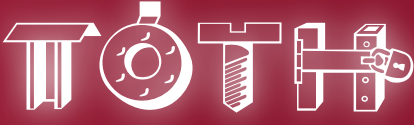
„Ako by ste reagovali, ak by sa v okolí vášho mesta alebo obce postavilo zariadenie na energetické využitie odpadu (ZEVO)?“

zdroje v oceliarskom, sklárskom, papierenskom, potravinárskom a v stavebnom priemysle. Okrem dotriedňovania odpadu, environmentálnej výchovy detí či výskumu zloženia odpadu na odborné účely je súčasťou projektu Centra cirkulárnej ekonomiky aj **Zariadenie na energetické využitie odpadu (ZEVO)**, prostredníctvom ktorého prichádza k premene nerecyklovateľného odpadu na teplo a elektrickú energiu. Investícia do jedného projektu sa pohybuje na úrovni cca. 120 miliónov eur.

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) ewia a.s. ktorého súčasťou je aj zariadenie ZEVO je inšpirované najmodernejšími prevádzkami zo škandinávskych krajín.

Predajne ponúkajú

DOMÁCE POTREBY

BICYKLE A DOPLNKY

FARBY LAKY

DROGÉRIA PRE ZAHRANIČNÝ TRH

CHOVATEĽSKÉ POTREBY

PLYN

KÚRENIE

VODA

BAZÉNY A PRÍSLUŠENSTVO

Bytové kľúče

Zadlabávacie
zámky

Bezpečnostné
vločky

Kľúčky

Samozatvárače

Diaľkové
ovládače na
brány

Navštívte naše predajne
a využite aj niektorú z našich
služieb ako je **poradenstvo,**
kľúčová služba alebo
dovoz tovaru.

Nitrianska 1203, 951 31 Močenok
tel: 0911 354 362, 0911 354 361

www.obchodtoth.sk

Pre objednanie tovaru
môžete využiť aj náš **E-SHOP**
www.obchodtoth.sk alebo
objednávku zrealizovať
prostredníctvom **e-mailu**
tothm@tothm.sk